

DOKTRYNY I REALIZACJE KONSERWATORSKIE

W ŚWIELE DOŚWIADCZEŃ KRAKOWSKICH
OSTATNICH 30 LAT

Praca zbiorowa pod redakcją
Bogusława Krasnowolskiego

WYDAWNICTWO WAM
SPOŁECZNY KOMITET ODNOWY ZABYTKÓW KRAKOWA

Przedmowa

W grudniu 2008 r. Społeczny Komitet Odnowy Zabytków Krakowa obchodził 30. rocznicę swego istnienia. Powstał w dniu 18 grudnia 1978 r., w atmosferze międzynarodowego uznania dla dawnej stolicy Polski, którego wyrazem była decyzja UNESCO o wpisaniu centrum Krakowa wraz z Kazimierzem i Kopalnią Soli w Wieliczce na pierwszą listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego. Niebagatelną rolę w podjęciu decyzji o powołaniu Komitetu do życia odegrał zapewne także wybór w dniu 16 października 1978 r. kardynała Karola Wojtyły na stolicę Piotrową w Rzymie. Oczywiście, istniały również bezpośrednie przyczyny powstania Komitetu, takie jak: niedostatek funduszy na realizację programu ochrony i odnowy zabytków, narastające zagrożenia ekologiczne, a jednocześnie wzrost społecznego zainteresowania stanem i potrzebą odnowy znajdującego się w naszym mieście narodowego dziedzictwa.

Pod hasłem „Kraków – narodu obowiązek” SKOZK rozpoczął systematyczną i na wielką skalę prowadzoną działalność odnowicielską. Przełomową rolę w jego historii odegrała uchwalona przez Sejm w kwietniu 1985 r. ustawa o Narodowym Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa, a także objęcie patronatu nad jego działalnością przez kolejnych Prezydentów Rzeczypospolitej Polskiej. W ten sposób władze państwowe w sposób formalny nadały odnowie zabytków Krakowa ogólnonarodową rangę. Ustawa o Narodowym Funduszu stała się gwarancją pomocy

państwa dla Krakowa poprzez coroczne dotacje z budżetu centralnego realizowane za pośrednictwem Kancelarii Prezydenta RP. W ten sposób udało się zapewnić ciągłość i stabilność procesu ratowania zabytków dawnej stolicy Polski.

Podstawowym zadaniem SKOZK było i jest udzielanie właścicielom i użytkownikom obiektów zabytkowych w Krakowie pomocy finansowej niezbędnej do realizacji programu odnowy poszczególnych zabytków. Takiej pomocy finansowej Komitet jako ustawowy dysponent środków Narodowego Funduszu udziela corocznie dla około 100–120 obiektów. Do ważnych i stałych zadań Społecznego Komitetu należy także poszukiwanie i wdrażanie rozwiązań doskonalących proces rewaloryzacji zabytków w sferze prawnej, organizacyjnej i finansowej. Sprzyjającą okolicznością w realizacji tego celu jest fakt istnienia w dawnej stolicy Polski wielu uczelni, w tym Uniwersytetu Jagiellońskiego, Politechniki Krakowskiej i Akademii Sztuk Pięknych, które kształcą kadry dla procesu rewaloryzacji. Działa tu także sprawny rynek pracy i rynek materiałowy w pełni dostosowany do warunków gospodarki rynkowej. Istnieją wyspecjalizowane instytucje organizujące i nadzorujące te prace.

Powyższe okoliczności sprawiły, że SKOZK mógł się pokusić – przy finansowym wsparciu Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej – o zorganizowanie w dniach 11–12 grudnia 2008 r. sesji naukowej *Doktryny i realizacje konserwatorskie w świetle doświadczeń krakowskich ostatnich 30 lat*, która uświetniła jubileusz trzydziestolecia istnienia Komitetu. Odbywająca się w Auli Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego sesja stała się znakomitą okazją do podjęcia na nowo próby zbiorowego oglądu dorobku w tej dziedzinie w ostatnich latach. Podjęła także ambitną próbę wytyczenia dróg rozwoju idei konserwacji zabytków w przyszłości. Przekonuje o tym lektura zamieszczonych w niniejszej publikacji referatów.

Kraków, 9 listopada 2009 r.

Franciszek Ziejka